

Informacja na temat stanu prac nad utworzeniem Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej TATRY

Projekt sieciowy pt. *Od Euroregionu „Tatry” do Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej* jest strategicznym i kluczowym dla Euroregionu „Tatry” przedsięwzięciem. Zakłada on **podniesienie na wyższy poziom organizacyjny, prawny i merytoryczny polsko-słowackiej współpracy transgranicznej poprzez utworzenie Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej – innowacyjnej, europejskiej platformy wzmacniającej współpracę transgraniczną**. Projekt realizowany jest przez czterech partnerów: Związek Euroregion „Tatry” jako Partnera Wiodącego, Zdużenie Region „Tatry”, Miasto Nowy Targ oraz Miasto Kieżmark w ramach Programu Współpracy Transgranicznej PL-SK 2007-2013. Jego wartość wynosi **224.317,81 EUR**, w tym dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego: 190.670,14 EUR. Związek Euroregion „Tatry” otrzymał również dotację w kwocie **65.000 PLN ze środków Marszałka Województwa Małopolskiego** jako uzupełnienie wkładu własnego w projekcie.

Realizacja projektu i osiągnięte w nim produkty i rezultaty będą decydować o dalszym kierunku rozwoju polsko-słowackiej współpracy transgranicznej w Euroregionie „Tatry” w perspektywie finansowej Unii Europejskiej 2014-2020. **Utworzenie Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej TATRY będzie narzędziem służącym jego założycielom – Związkowi Euroregion „Tatry” z polskiej strony i Zdużeniu Region „Tatry” ze słowackiej strony – do absorpcji środków unijnych w większym niż dotychczas zakresie.**

Zadanie to zostało powierzone polsko-słowackiej Komisji ds. Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej. Prowadzi ona prace nad projektami konwencji i statutu – głównych dokumentów konstytuujących EUWT. Działania te nie są łatwe – uzgodnienia wymagają dobrej znajomości prawa europejskiego oraz polskiego i słowackiego. Stąd przeprowadzane przez nas konsultacje i analizy.

W dniach 14-15 września 2011 r. w Euroregionie „Tatry” w Nowym Targu odbyła się międzynarodowa konferencja. Wielkim wyróżnieniem dla Euroregionu był fakt objęcia tej konferencji Patronatem Polskiej Prezydencji w Radzie Unii Europejskiej. W konferencji wzięli udział eksperci z Komitetu Regionów, Stowarzyszenia Europejskich Regionów Granicznych, utworzonych już Europejskich Ugrupowań Współpracy Terytorialnej, przedstawiciele polskich i słowackich władz państwowych, regionalnych i lokalnych oraz euroregionów. Konferencja miała charakter konsultacyjny i stała się forum wymiany poglądów na temat dotychczasowych rezultatów działalności Europejskich Ugrupowań Współpracy Terytorialnej.

W październiku 2011 r. członkowie Komisji uczestniczyli w **wizycie studyjnej w Brukseli podczas Europejskiego Tygodnia Regionów i Miast tzw. OPEN DAYS**. Uczestniczyliśmy tam w warsztatach i seminariach dotyczących zasad tworzenia i funkcjonowania EUWT. Mieliśmy możliwość bezpośredniego poznania rezultatów działalności Europejskich Ugrupowań Współpracy Terytorialnej. Zapoznaliśmy się również ze szczegółami zmian w rozporządzeniu ws. EUWT, które Komisja Europejska ogłosiła 6 października 2011 r.

W grudniu 2011 r. **spotkaliśmy się z władzami działającego od 4 lat na pograniczu węgiersko-słowackim EUWT Ister-Granum**. Była to okazja do dyskusji o doświadczeniach zebranych przez partnerów z granicy słowacko-węgierskiej.

Dzięki wizytom studyjnym, prowadzonym stale konsultacjom, śledzeniu informacji napływających z Brukseli mamy pełną wiedzę o zmianach i perspektywach rozwoju EUWT, zwłaszcza w latach 2014-2020.

Polsko-słowacka Komisja ds. EUWT w swoich pracach nad konwencją i statutem przygotowała i rozpatrzyła wiele analiz i opracowań. Do tej pory odbyło się 19 posiedzeń Komisji. Dziś mogę stwierdzić, że pomimo różnicy zdań w wielu podstawowych kwestiach Komisja doszła do porozumienia w sprawie Konwencji, której projekt dopracowaliśmy w styczniu. **Świadczy ona o kompromisie, który polega na tym, że godzimy się, aby siedzibą statutową EUWT TATRY był Kieżmark, natomiast siedzibą Dyrektora, czyli organu wykonawczego – Nowy Targ.**

Obecnie trwają prace nad projektem Statutu. Jego pierwotną wersję ustaliliśmy w lutym. Jednak najistotniejsze elementy statutu takie, jak ustalenie zasad prowadzenia działalności, funkcjonowania organów statutowych, finansów i rachunkowości, rekrutacja personelu wymagają bardzo dokładnego omówienia i przygotowania oraz odwołania się do ogłoszonego w październiku 2011 r. przez Komisję Europejską projektu nowelizacji rozporządzenia ws. EUWT. Jest ono aktualnie w trakcie zatwierdzania przez Parlament Europejski i Radę. W zasadniczy sposób zmienia ono kwestie prawne i organizacyjne związane z tworzeniem i funkcjonowaniem EUWT oraz pozwala na efektywniejsze i łatwiejsze prowadzenie współpracy transgranicznej w ramach tego nowego europejskiego instrumentu. Ta sytuacja przesuwaa moment utworzenia EUWT TATRY, ale równocześnie daje szansę powołania instytucji mającej pełne możliwości prawne, organizacyjne i formalne do prowadzenia skutecznej współpracy transgranicznej.

Bardzo ważne będzie jak do przygotowanych przez nas dokumentów ustosunkują się organy polskiej i słowackiej administracji państwowej. Apelujemy do nich, aby przyjęły do wiadomości, że **Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej TATRY nie ma zamiaru prowadzić polityki zagranicznej, nie zabiega o przejęcie kompetencji, uprawnień i środków finansowych należących do organów państwa polskiego i słowackiego. EUWT poprzez realizację określonych statutem i konwencją zadań przyczyni się do rozwiązywania transgranicznych problemów społeczności lokalnych pogranicza polsko-słowackiego.** Cieszymy się, że w naszych staraniach **wspiera nas merytorycznie i finansowo samorząd województwa małopolskiego.** Niezwykle istotne byłoby dla nas wsparcie ze strony organów polskiej i słowackiej administracji państwowej. Tymczasem na granicach Polski nie utworzono dotychczas żadnego ugrupowania, nie ma więc jeszcze przykładów dobrych praktyk. Nie istnieją również zachęty i bodźce ze strony władz polskich i słowackich, aby takie ugrupowania powstawały. Polska ustawa wykonawcza o EUWT jest bardzo lakoniczna, co z jednej strony jest jej atutem, drugiej jednak utrudnia, a czasami uniemożliwia wypracowanie wspólnych ustaleń w ramach EUWT, np. odnośnie odpowiedzialności członków ugrupowania. **Komisja Europejska wyraźnie wskazuje na potrzebę ułatwienia tworzenia EUWT oraz ich skutecznego funkcjonowania, a nawet zachęca państwa członkowskie do korzystania z EUWT jako instytucji zarządzającej i przyznania takiemu ugrupowaniu odpowiedzialności za zarządzanie częścią programu współpracy transgranicznej.** EUWT jest także doskonałym narzędziem do realizowania projektów, ponieważ **jako jedyny beneficjent spełnia równocześnie 4 kryteria transgranicznego partnerstwa:** wspólne przygotowanie projektu, wspólną realizację i finansowanie oraz wspólny personel.

*Bogusław Waksmundzki
Współprzewodniczący polsko-słowackiej Komisji ds. EUWT*

Liptowski Mikulasz, 18.04.2012 r.